

معرفی شناسنامه کتاب‌های پایه دهم

درسی دوره‌های ابتدایی و متوسطه اول انجامید، در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ نیز دوره دوم متوسطه با رویکرد جدیدی در راستای اجرای سند تحول بنیادین با تغییر کتاب‌های درسی پایه دهم آغاز می‌شود.

آغاز تغییر و تحول در محتوای کتاب‌های درسی و مواد آموزشی دوره دوم متوسطه نگارنده را بر آن داشت در این مجال و در ادامه ضمن ارائه شناسنامه کتاب‌های درسی پایه دهم به معرفی اجمالی و بیان مأموریت آن‌ها، وجه تمایز و تشابه این کتاب‌ها با کتاب‌های گذشته و چگونگی وضعیت آن‌ها در پایه‌های یازدهم و دوازدهم بپردازد.

به مصداق: «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» ضمن تشکر از ارائه رهنمودهای سازنده مدیر کل محترم دفتر تألیف کتاب‌های درسی دوره ابتدایی و متوسطه نظری از مساعدت و همکاری همه مؤلفین در جمع‌آوری و تدوین این نوشتار کمال تشکر را دارم.

۱. مأموریت اصلی کتاب

این کتاب در نظر دارد مهارت‌های زیر را در زمینه علوم ادبی به دانش‌آموزان یاد دهد.

زیبایی‌شناسی: توانایی به کارگیری صنایع لفظی یا معنوی در شعر و نثر؛

موسیقی کلام: درک طرز استعمال درست یا نادرست قوافی و تحولات آن‌ها در تاریخ ادب و ادراک اوزان اشعار و تشخیص صحیح از سقیم و اصلاح اشعار؛

تحلیل تاریخ ادبیات: آشنایی با تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی.

سبک‌شناسی و نقد ادبی: تحلیل تفاوت‌های روشی و شیوه کار شاعران و نویسندگان.

۲. معرفی اجمالی: این کتاب در چهار فصل به شرح

زیر تألیف شده است

ستایش: ای بی‌نشان

فصل یکم: کلیات

«برنامه درسی» دستورالعمل مدّون و نقشه راه فعالیت‌های یاددهی-یادگیری است که با هدف ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرندگان تهیه و تولید می‌شود. برنامه درسی همچنین شامل مجموعه‌ای از شیوه‌های تفکر درباره تجارب یادگیری برنامه‌ریزی شده است که باید بتواند رشد، پویایی و سعادت فرد و جامعه را تأمین و تضمین کند.

«کتاب درسی» یکی از اجزای بسته آموزشی و در عین حال جلوه عینی «برنامه درسی» است. دفتر تألیف کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش با تبعیت از اصول منطقی حاکم بر برنامه درسی، با اجرای سیاست‌ها، رویکردها، جهت‌گیری‌ها و خط‌مشی‌های مصوب نظام، وظیفه تهیه و تولید محتوای کتاب درسی را بر عهده دارد.

با استقرار نظام آموزشی ۳-۳-۶، از سال تحصیلی ۹۱ به بعد، که تحول محتوایی در کتاب‌های درسی در دستور کار وزارت آموزش و پرورش قرار گرفت و به تحول در کتاب‌های

نام کتاب: علوم و فنون ادبی

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۳

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف

اسلامی

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

درس (۱) مبانی علوم و فنون ادبی

درس (۲) تحلیل شعر

درس (۳) تحلیل نثر

فصل دوم: تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

درس (۴): زبان و ادبیات پیش از اسلام

درس (۵): شکل‌گیری و گسترش زبان و ادبیات فارسی

درس (۶): سبک و سبک‌شناسی دوره اول (سبک خراسانی)

درس (۷): ادبیات و زبان فارسی در قرن‌های پنجم و ششم

درس (۸): سبک و سبک‌شناسی دوره دوم (سبک عراقی)

* کارگاه تحلیل

فصل سوم: موسیقی شعر

درس (۹): سازها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی

درس (۱۰): هماهنگی پاره‌های کلام

درس (۱۱): قافیه

درس (۱۲): وزن شعر فارسی

* کارگاه تحلیل

فصل چهارم: زیبایی‌شناسی (بدیع لفظی)

درس (۱۳): واج‌آرایی، تکرار

درس (۱۴): سجع، انواع سجع

درس (۱۵): موازنه و ترصیع

درس (۱۶): جناس، انواع جناس

* کارگاه تحلیل

نیایش

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های دیگر

این کتاب از نظر محتوایی متفاوت با بقیه درس‌هاست و با نگرشی تخصصی نگاشته شده است. و به همین سبب شما در پایه‌های بالاتر در این درس کتاب‌هایی خواهید خواند.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

وضعیت کنونی کتاب‌های درسی تخصصی زبان و ادبیات فارسی مربوط به فنون ادبی سال دوم و سوم، تاریخ ادبیات، سال سوم: آرایه‌های ادبی، پیش‌دانشگاهی: ادبیات فارسی (قافیه و عروض - نقد ادبی). با توجه به نمای کلی کتاب‌های موردنظر، می‌توان فهمید که هر سال دانش‌آموز با یک کتاب مواجه است و به انباشت مطالبی که در آن وجود دارد، پی برد. اما کتاب حاضر به دانش‌آموز این امکان را می‌دهد که بتواند هر سال از هر یک از فنون بالا درس‌هایی را بیاموزد. امکان تکرار و تمرینی که در این کتاب وجود دارد موجب می‌شود تا دروس مورد نظر در او نهادینه شود.

۵. یادآوری

- کتاب با رویکرد پرورش مهارت زبانی تألیف شده است.
- لازم است از برجسته کردن بار دانشی کتاب در کلاس خودداری شود.
- بر جنبه کاربردی محتوا تأکید می‌شود.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم

و دوازدهم

این کتاب با همین فصل‌بندی و اندکی تغییر در عناوین در پایه‌های یازدهم و دوازدهم نیز در چرخه نظام آموزشی قرار خواهد گرفت.

نام کتاب: تعلیمات دینی، قرآن و اخلاق

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۴

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی، فیزیک، علوم، تجربی و

فنی‌حرفه‌ای و کاردانش

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

آموزش مفاهیم دینی

۲. معرفی اجمالی

درس اول: هدف زندگی

درس دوم: سرمایه‌های انسان

درس سوم: پنجره‌ای به روشنایی (دیدگاه معتقدان و منکران معاد)

درس چهارم: آینده روشن (امکان و ضرورت معاد)

درس پنجم: منزلگاه بعد (برزخ)

درس ششم: واقعه بزرگ (قیامت)

درس هفتم: فرجام کار (بهشت و جهنم)

درس هشتم: آهنگ سفر (برنامه‌ریزی برای حرکت در مسیر الهی)

درس نهم: دوستی با حق (آثار دوستی با خداوند)

درس دهم: یاری از نماز و روزه

درس یازدهم: فضیلت آراستگی

درس دوازدهم: زیبایی عفاف

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب اصلاح‌شده کتاب «دین و زندگی» دوم دبیرستان است. ده درس آن، درس‌های همان کتاب است البته با

فیزیک و اندازه‌گیری، موضوع فصل دوم ویژگی‌های مواد، فشار، اصل ارشمیدس و اصل برنولی، موضوع فصل سوم کار و انرژی، توان، بازده پایداری انرژی و... موضوع فصل چهارم مفاهیم دما و گرما، اثر دما بر برخی ویژگی‌های مواد و روش‌های انتقال گرما و قانون گازها و بالاخره موضوع فصل پنجم ترمودینامیک است.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

تشابه این کتاب با کتاب‌های گذشته در این است که متن به گونه‌ای ارائه شده که معلمان به کمک آن بتوانند به روش فعال، که دانش‌آموز هم در آن نقش جدی دارد، آموزش را دنبال کنند. آزمایش‌ها و فعالیت‌های زیادی نیز، همانند کتاب قبلی، در این کتاب آمده است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

- به تغییراتی که در دانش فیزیک صورت گرفته توجه شده است؛

- به کاربردهای روز فیزیک بیشتر توجه شده است؛

- موضوعات فیزیک به صورت یکپارچه و نزدیک به هم در نظر گرفته شده است؛

- موضوعات کتاب براساس ایده‌های کلیدی، مفاهیم و مهارت‌های اساسی دوره انتخاب شده است.

- در تولید محتوا به استاندارد محتوا و عملکرد توجه شده است.

۵. یادآوری

مهارت اساسی که در این کتاب بر آن تأکید می‌شود به کارگیری روش علمی است که خود دارای خرده مهارت‌هایی چون اندازه‌گیری، محاسبه، آزمایش، مدل‌سازی، کنترل متغیر، تحلیل، نتیجه‌گیری، مشاهده و مقایسه است. مفاهیم اساسی نیز که در این کتاب ارائه شده عبارت‌اند از: تغییر و اندازه‌گیری، واحد سازنده، نیروهای بین مولکولی، برهم کنش، ماده و انرژی، پایداری، تغییر و اندازه‌گیری.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم

و دوازدهم

کتاب‌های فیزیک یازدهم و دوازدهم نیز بر اساس ایده‌های کلیدی و مفاهیم اساسی دوره دوم متوسطه طراحی و تألیف خواهد شد. و موضوعات آن‌ها نیز مشخص شده است. در آن کتاب‌ها نیز تلاش خواهد شد متن به همراه آزمایش‌ها و فعالیت‌های مدنظر گرفته شده به گونه‌ای تألیف شوند که معلم بتواند آموزش فیزیک را به روش فعال دنبال کند و دانش‌آموزان را به اهداف دانشی، مهارتی، نگرشی و شایستگی‌های موردنظر برساند. ایده‌های کلیدی در درس

برطرف کردن نقاط ضعف آن‌ها و دو درس از این کتاب نو نگاشت می‌باشد (درس اول و درس هشتم). ضمناً به دلیل کاهش ساعات درس دینی به دو ساعت تعداد درس‌ها نیز از ۱۶ درس به دوازده درس کاهش یافته است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

۱. نقاط ضعف کتاب قبلی با توجه به نظرات همکاران اصلاح شده است.

۲. کاهش تعداد درس‌های این کتاب از ۱۶ درس به دوازده درس که اشاره شد.

۳. تصویرگری بهتری بر روی این کتاب انجام گرفته است.

۵. یادآوری

این کتاب به همراه نرم‌افزاری به نام بر فراز آسمان (شامل متن، کلیپ، فیلم، عکس‌های مرتبط با دروس و نیز شیوه تدریس تصویری کتاب) و کتاب راهنمای معلم در چرخه نظام آموزشی قرار می‌گیرد. انتظار می‌رود همکاران حتماً از این دو مجموعه آموزشی در کنار کتاب بهره‌مند شوند.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم

و دوازدهم

در پایه یازدهم، کتاب دین و زندگی سوم دبیرستان اصلاح شده و به‌عنوان کتاب پایه یازدهم تدوین خواهد شد. برای پایه دوازدهم نیز کتاب پیش‌دانشگاهی با اصلاحات لازم تهیه و تدوین می‌گردد.

نام کتاب: فیزیک ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۹

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی

میزان ساعت تدریس: ۴ ساعت برای رشته ریاضی.

۳ ساعت برای رشته تجربی

۱. مأموریت اصلی کتاب

آموزش فیزیک به دانش‌آموزان رشته‌های ریاضی فیزیک و علوم تجربی در پایه دهم. بدین منظور در این کتاب به دانش روز و مورد نیاز دانش‌آموزان، مهارت‌های ضروری و نگرش‌هایی که باید دانش‌آموزان به دست آورند تا به شایستگی‌های مورد نظر برسند، توجه شده است.

۲. معرفی اجمالی

کتاب در ۵ فصل برای رشته ریاضی فیزیک و ۴ فصل برای رشته علوم تجربی تألیف شده است. موضوع فصل اول

فیزیک عبارت‌اند از: ساختار و عملکرد، روابط و الگوها، پایداری، تغییر و اندازه‌گیری.

نام کتاب: جامعه‌شناسی ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۲۰

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

اهداف این کتاب در سه قلمرو دانشی، نگرشی و مهارتی تبیین شده است، یعنی سعی شده علاوه بر آموزش مفاهیم علوم اجتماعی، زمینه‌های علمی و انگیزه‌های درونی، جنبه‌های عاطفی و مهارتی نیز مورد توجه و تأکید قرار گیرد. بر این اساس در تألیف کتاب نیز اهداف کلی زیر مورد توجه قرار گرفته است: آشنایی دانش‌آموز با مفاهیم، بینش‌ها و مسائل اجتماعی، آرمان‌های اجتماعی اسلام؛ حکومت اسلامی، تعمیق روحیه اصلاحی، مواجهه متعهدانه با مسائل اجتماعی و تعمیق اخلاق اجتماعی-اسلامی، تقویت و تعمیق هویت اسلامی-ایرانی، تقویت مهارت‌های فکری و ارتباطی مانند تفسیر، مقایسه، طبقه‌بندی، گفت‌وگو کردن، نظریه‌سازی، مسئله‌یابی، ارزیابی و داوری، نگاه به پدیده‌ها از منظر گوناگون، کاوشگری و مصداق‌یابی.

۲. معرف اجمالی

در تألیف کتاب ایده‌های کلیدی و مفاهیم اساسی برنامه درسی در نظر گرفته شده است. عناوین واحدهای یادگیری در این کتاب عبارت‌اند از: ۱. جهان اجتماعی ۲. فرهنگ ۳. سیاست

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

رویکرد و اصول حاکم بر کتاب، چارچوب مشترک دروس و اجزای تشکیل‌دهنده محتوای کتاب عمدتاً مطابق با کتاب قبلی است و همچون آن دارای عنوان اصلی، عنوان فرعی، پرسش ورودی، فعالیت، محتوای اصلی، صفحه تحکیم یادگیری و تصویر است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب از نظر موضوعی با کتاب قبلی متفاوت است. کتاب قبلی درباره علوم اجتماعی بود و کتاب فعلی درباره زندگی اجتماعی در سطح روابط فرد و جامعه است؛ لذا تلاش شده است آشنایی دانش‌آموز با علوم انسانی و اخلاقی به سال‌های بعد و آموزش عالی منتقل شود. به

لحاظ روشی نیز به چارچوب کلی دروس مواردی همچون طراحی موقعیت، متن‌های دانش‌آموزی و معلمی و بیشتر بدانیم اضافه و سعی شده است تا دانش‌آموزان تعامل فعال‌تری با مطالب کتاب داشته باشند و از انتقال یک طرفه مطالب خودداری شود.

۵. یادآوری

۱. به دبیران توصیه می‌شود در استفاده مطلوب دانش‌آموز از کتاب توجه داشته باشند و با روش‌های هدفمند و فعال یاددهی-یادگیری اهداف آموزشی کتاب را منتقل سازند. انتظار می‌رود مطلب کتاب بهانه آزمون‌های حافظه مدار قرار نگیرد و دانش‌آموزان در مطالب به قدر لزوم تأمل نمایند. مواجهه خلاق با علوم اجتماعی داشته باشند و به ضرورت بومی‌سازی این علوم واقف گردند.

۲. به دانش‌آموزان نیز توصیه می‌شود بدانند استفاده مطلوب از این کتاب مستلزم حضور فعال و پرشور آن‌ها در کلاس درس و بهره برداری از دانسته‌ها و تجربه‌های ارزشمند دبیران می‌باشد. باید خوب بشنوند. خوب بپرسند. خوب بگویند و خوب بنویسند. چرا که این مهارت‌ها در علوم انسانی بسیار تأثیرگذارند. توجه به مثلث ارتقای یادگیری کلاس معکوس، استفاده از رسانه‌های بی‌شمار و تأکید بر یادگیری مؤثر از نکات برجسته این کتاب است.

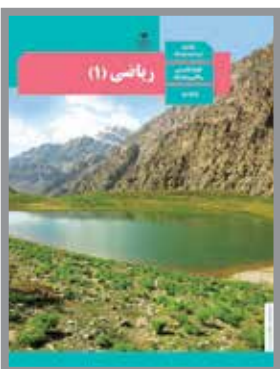
۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

مفاهیم اساسی و کلیدی مباحث جامعه جهانی در کتاب پایه یازدهم و هم‌مفاهیم درباره علوم اجتماعی در کتاب پایه دوازدهم مدنظر برنامه‌ریزان و مؤلفان قرار دارد و بر این اساس کتاب‌ها تألیف خواهند شد.

نام کتاب: جغرافیا

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۸

نام کتاب: ریاضی

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۱

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی

میزان ساعت تدریس: ۴ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

ایجاد فرصت‌های یادگیری مناسب با تکیه بر انجام فعالیت‌های ریاضی توسط دانش‌آموز

۲. معرفی اجمالی

کتاب شامل ۷ فصل با عناوین زیر می‌باشد. ۱. مجموعه، الگو و دنباله. ۲. توان‌های گویا و عبارات‌های جبری. ۳. معادله و نامعادله. ۴. مثلثات. ۵. تابع. ۶. ترکیبیات. ۷. آمار و احتمال

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

از نظر محتوایی این کتاب، ادامه کتاب‌های پایه نهم و هشتم است و از نظر رویکرد و شیوه، بر انجام دادن ریاضیات (فعالیت‌های ریاضی) توسط دانش‌آموز تکیه دارد تا دانش‌آموز خود به ساخت مفهوم بپردازد.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

در دوره‌های قبل درس‌ها به شکل مستقیم و گزاره‌ای و بیان حقایق و رویه‌ها مطرح می‌شد. اما روند تألیف و استفاده از خرد جمعی و پژوهش‌های موجود، تألیف این کتاب را از کتاب‌های پیشین متمایز کرده است. توجه به سطوح درک دانش‌آموزان و توانایی آنان نیز وجه تمایز دیگر کتاب است.

۵. یادآوری

- به معلمان عزیز تأکید می‌شود:

از معرفی کتاب‌های اضافی به دانش‌آموزان و تحمیل آن به این کتاب پرهیز کنند.

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

آشنایی دانش‌آموزان با ویژگی‌های جغرافیایی ایران با تأکید بر روابط متقابل انسان و طبیعت، حفظ محیط زیست و توانمندی‌های محیطی ایران با تکیه بر توسعه پایدار.

۲. معرفی اجمالی

کتاب از سه فصل با عناوین زیر تشکیل شده است:

فصل اول: چرا جغرافیا می‌خوانیم، شامل یک درس.

فصل دوم: ویژگی‌های جغرافیای طبیعی ایران، شامل چهار درس.

فصل سوم: ویژگی‌های جغرافیای انسانی ایران، شامل چهار درس.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

مفاهیم مشترک در مورد جغرافیای ایران

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

حجم کمتر، آشنایی با فلسفه جغرافیا، تأکید بر جغرافیای ایران، کشف روابط علی و معلولی پدیده‌ها توسط دانش‌آموزان و ارائه راهکارهایی توسط دانش‌آموزان.

۵. یادآوری

۱. برای درک بهتر مفاهیم فعالیت‌های پیشنهادی اجرا شود. شیوه آموزش به صورت فعال باشد و دانش‌آموزان در فرایند آموزش مشارکت فعالانه‌ای داشته باشند.

۲. با توجه به ضمیمه بودن کتاب استان‌شناسی به این کتاب، تمامی فعالیت‌ها در ارتباط با این کتاب در کلاس‌ها اجرایی شود تا مفاهیم و مصداق‌های آن در استان و محل زندگی دانش‌آموزان بهتر درک شود.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

این کتاب در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ در کلیه رشته‌ها تدریس می‌شود. برای پایه‌های یازدهم و دوازدهم رشته ادبیات و علوم انسانی در سال‌های آینده جغرافیای تخصصی علوم انسانی تألیف می‌گردد.

- شیوه‌های ارزشیابی خود را اصلاح کنند.
- به اهداف کتاب توجه کنند.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

این کتاب در پایه یازدهم با عنوان حسابان ۱، شامل مفاهیمی چون تابع، لگاریتم، ماتریس، حد و پیوستگی و در پایه دوازدهم در کتاب حسابان ۲ شامل مفاهیم تابع، مشتق، کاربردهای مشتق ادامه کتاب دهم در اختیار دانش‌آموزان قرار خواهد گرفت.

نام کتاب: تفکر و سواد رسانه‌ای

کد کتاب: ۱۱۰۲۲۵

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم یا یازدهم

رشته تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

مأموریت اصلی این کتاب پرورش شایستگی‌های زیر در دانش‌آموزان است.

- مدیریت بهره‌مندی از رسانه‌ها؛
- توانایی نقد و بررسی هوشمندانه پیام در ارتباطات انسانی و جمعی؛
- توانایی تولید مؤثر پیام به وسیله رسانه‌های در دسترس دانش‌آموز.

۲. معرفی اجمالی

توانمندی‌هایی که در یک برنامه بلندمدت آموزش سواد رسانه‌ای پیگیری می‌شوند عبارت‌اند از:

- تجزیه و تحلیل انتقادی در بهره‌مندی و تولید پیام‌های رسانه‌ای؛
 - شناخت فرستنده (منبع) و زمینه‌های شکل‌گیری پیام رسانه‌ها، به همراه شناخت علایق و جهت‌گیری سیاسی، اجتماعی، تجاری و فرهنگی فرستنده؛
 - تفسیر پیام‌ها و ارزش‌هایی که از جانب رسانه‌ها ارائه می‌شود؛
 - شناخت و انتخاب رسانه‌های مناسب برای برقراری ارتباط و دستیابی به مخاطبان مورد نظر؛
 - دسترسی به رسانه‌ها برای بهره‌مندی و تولید پیام؛
- به دلیل محدودیت زمان (۲ ساعت در هفته) در کتاب و سایر اجزای بسته آموزشی تفکر و سواد رسانه‌ای پایه دهم، دو ایده کلیدی پیگیری می‌شود.

● بهره‌مندی بهینه از رسانه‌ها/ رژیم مصرف رسانه‌ای

● سوالات پنج‌گانه سواد رسانه‌ای

ضمناً در این کتاب:

● در بخش سخنی با دانش‌آموز، دانش‌آموزان با تولد سواد رسانه‌ای و مفهوم سواد درگذر تاریخ و نکات راهنما در مطالعه کتاب آشنا می‌شوند.

● در فصل اول رسانه، پیام و آینده رسانه، پیام آشکار و پنهان و پنج سؤال اساسی در سواد رسانه‌ای معرفی می‌شود.

● در فصل دوم تا ششم، دانش‌آموزان از طریق نقد و بررسی رسانه‌های گوناگون، کاربرد سؤالات اساسی و سؤالات راهنمای هر یک را تمرین می‌کنند و بدین طریق با تسهیل‌گری دبیر این درس، سواد رسانه‌ای خود را ارتقا می‌دهند. سؤالات اساسی مورد نظر عبارت‌اند از:

□ از چه روش‌ها و فنونی برای جلب توجه من استفاده شده است؟

□ چه کسی این پیام را تولید کرده است؟

□ چرا این پیام فرستاده شده است؟

□ چطور افراد مختلف این پیام را متفاوت درک می‌کنند؟

□ چه سبک زندگی، ارزش‌ها و نظراتی در این پیام ارائه یا از آن حذف شده است؟

- در فصل ششم، دانش‌آموزان با پایش میزان بهره‌مندی خود از رسانه‌ها و آشنایی با اخلاق رسانه‌ای و معیارهای آن، برای رژیم مصرف رسانه‌ای یا بهره‌مندی مشروط و محدود از رسانه‌ها، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی می‌کنند.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب برای اولین بار در نظام آموزشی ایران تولید و اجرا می‌شود.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

کتاب جدیدالتألیف است.

۵. یادآوری

۱. انتخاب محتوا و سازماندهی آن و شیوه ارائه درس‌های کتاب مسئله محور است.

۲. این درس به صورت جزئی از یک بسته آموزشی وارد فرایند اجرا خواهد شد و تنها از یک کتاب تشکیل نشده است. اجزای بسته آموزشی به خصوص کتاب معلم (راهنمای تدریس)، ویدئو کلیپ‌ها، تصاویر، پوسترها و ... اجزای ضروری برای اجرای این برنامه درسی هستند.

۳. با توجه به پیشرفت روزافزون فناوری و تأثیرپذیری رسانه‌ها از آن محتوای این کتاب هر سال به روز رسانی خواهد شد. البته آنچه اهمیت دارد شایستگی‌های اساسی

محور) مسئله محوری و روزآمد بودن از ویژگی‌های این کتاب است.

۲. معرفی اجمالی

کتاب شامل ۱۲ درس به شرح جدول زیر است.

فصل اول: معارف دفاعی

شماره درس:

درس ۱: امنیت و تهدید

ارتقای امنیت، صلح و امنیت پایدار، تهدیدشناسی،

دشمن‌شناسی، فتنه و نفوذ، حفاظت اطلاعات

درس ۲: اقتدار دفاعی

فرماندهی کل قوا، هویت انقلابی، امیدواری، خودباوری ملی

و دینی، قدرت دفاعی

درس ۳: انقلاب اسلامی و بسیج

فلسفه و تداوم انقلاب اسلامی، نهضت حسینی، تفکر

بسیجی، استکبار ستیزی

درس ۴: علوم و معارف دفاع مقدس

مراحل دفاع مقدس، مدیریت تاب‌آوری و مقاومت در شرایط

سخت، دفاع از سرزمین، ایثار و شهادت

درس ۵: حماسه‌های ماندگار

شهدای نوجوان و الگوساز، فرهنگ جبهه، روحیه سلحشوری،

راهیان نور

درس ۶: درس آزاد (۱) امنیت در محل زندگی من، اسوه‌های

بومی و محلی دوران انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، بسیج

محل

فصل دوم: مهارت‌های دفاع هوشمندانه

درس ۷: مقابله با جنگ نرم

جنگ نرم، دفاع نرم، بصیرت، جنگ روانی، رسانه‌ها،

شبکه‌های اجتماعی، بازی‌های رایانه‌ای

درس ۸: پدافند غیرعامل

اصول و اقدامات پدافند غیرعامل، اولویت‌های پدافند،

مدیریت بحران، ایمن‌سازی و مستحکم‌سازی

درس ۹: من یک رزم آورم

فنون دفاع و رزم، اسلحه‌شناسی و مهارت تیراندازی،

جهت‌یابی، جنگ و دفاع شهری، مین و کمین

درس ۱۰: ایمنی و پیشگیری

مخاطرات طبیعی و غیرطبیعی، سلامت و بهداشت، حوادث

بومی و منطقه‌ای

درس ۱۱: درس آزاد (۲)

نیازها و اقدامات پدافند محلی، مخاطرات محلی و بومی،

دانش‌آموزان است نه مفاهیمی که هر روز دستخوش تغییرند.

۴. به منظور پاسخگویی به نیازهای محلی و تغییرات پیش‌بینی نشده، چهار هفته در سال برای طراحی فعالیت‌های اختیاری (غیر تجویزی) در نظر گرفته شده است.

۵. در انتخاب محتوا، با محوریت رسانه‌ها، مثال‌ها از ارتباطات انسانی و رسانه‌های انتخاب شده است. تا دانش‌آموزان یادگیری خود را به روابط انسانی نیز تعمیم دهند.

۶. انتظارات عملکردی به طور نسبی در حد تحقق در طول ۵۶ ساعت پیگیری می‌شود.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

درس تفکر و سواد رسانه‌ای درسی انتخابی است که با توجه به شرایط و امکانات مدرسه در پایه دهم یا یازدهم قابل ارائه است.

نام کتاب: آمادگی دفاعی

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۵

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: ۳ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

این کتاب، در ادامه کتاب پایه نهم و در تحقق بخشیدن به بصیرت دفاعی و افزایش مهارت‌های دفاعی دانش‌آموزان تألیف شده است. قرار گرفتن دانش‌آموزان در موقعیت تولید علم، تألیف محتوای محلی و منطقه‌ای توسط معلمان و دانش‌آموزان، محوریت روش‌های مؤثر و مشارکتی (فعالیت

فنون رزمی متناسب با جغرافیای منطقه، آشنایی با یک سر باز

درس ۱۲: امداد و نجات

مهارت‌های کمک‌های اولیه، اطفاء حریق

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب، به لحاظ انسجام و پیوستگی، مهارت‌ها، مفاهیم اساسی و کلی با کتاب‌های پیشین مشابه است لذا عناوین دروس مانند امنیت، بسیج، دفاع مقدس، انقلاب اسلامی، جنگ نرم، پدافند غیرعامل، اقتدار دفاعی و امداد نجات با کتاب قبلی تقریباً یکسان است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

۱. این کتاب دارای آموزه‌ها و روش‌های پژوهشی، موقعیت محور و مبتنی بر شبکه مفهومی است.
۲. به روز است و براساس تهدیدات، الزامات و بایستگی‌های دفاعی جنگ نرم و سخت تألیف شده است.
۳. تولید محتوای بومی و منطقه‌ای دارد.
۴. به شهدای نوجوان الگوساز در سطوح ملی و منطقه‌ای بیشتر از قبل پرداخته است.
۵. مکمل آموزه‌ها و مهارت‌های دفاعی قبلی دانش‌آموزان است.

۶. برنامه‌های علمی آن شامل میدان تیر و اردوهای راهیان نور هماهنگ است.

۷. به سایر آموزه‌ها و کلید واژه‌های با اهمیت به‌عنوان مفاهیم اصلی و خرده مفاهیم توجه شده است، مانند دشمن‌شناسی، فتنه و نفوذ، امید، استکبارستیزی، مدیریت تاب‌آوری و مقاومت در شرایط سخت، روحیهٔ سلحشوری، بسیج محله، امنیت منطقه‌ای، شبکه‌های اجتماعی، بازی‌های رایانه‌ای، مدیریت بحران، حوادث و امداد بومی و منطقه‌ای، پدافند محلی، آشنایی با خدمت مقدس سربازی و ...

۵. یادآوری

۱. در این کتاب، تا حد بسیار زیاد، از آوردن متون حافظه محور و طولانی خودداری و برعکس به زمینه‌های فعالیت محور، مبتنی بر استفاده از اجزای مختلف بستهٔ آموزشی اعم از لوح فشرده، کتاب معلم، نقشه و ماکت و دستگاه شبیه‌ساز (سمیلاتور) آموزش تیراندازی توجه شده است. ضمن اینکه در کنار کتاب سه روز آموزش عملی شامل اطفای حریق، امداد و نجات، پدافند غیرعامل، اسلحه‌شناسی و میدان تیر پیش‌بینی شده که برابر قانون با مشارکت آموزش و پرورش و سازمان بسیج دانش‌آموزی برگزار می‌گردد.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

در پایه‌های یازدهم و دوازدهم آمادگی دفاعی پیش‌بینی نشده است اما بنا به ضرورت، مفاهیم آن به صورت درهم تنیده با دیگر مفاهیم، در سایر درس‌ها، مثلاً در ادبیات فارسی، لحاظ خواهد شد.

نام کتاب: کتاب معلم تربیت بدنی ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۲۶

دورهٔ تحصیلی: دوم متوسطه

پایهٔ تحصیلی: ۱۰-۱۱-۱۲

رشتهٔ تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

این کتاب در پی آن است تا با دادن رهنمودهای لازم به معلمان ورزش و تربیت بدنی، آنان را در تعلیم و تربیت دانش‌آموزانی واجد شایستگی‌های زیر یاری کند:

- دارای سواد جسمانی باشند و با ارزش‌گذاری به فعالیت جسمانی و پیروی از سبک زندگی فعال، سطح ارتقا یافتهٔ آمادگی جسمانی خود را نشان دهند.

- دارای سواد حرکتی باشند و با به کارگیری مفاهیم و مهارت‌های ورزشی، توانایی خود را در اجرای انواع فعالیت‌های جسمانی و ورزشی مورد علاقه در موقعیت‌های مختلف نشان دهند.

- دارای رشد عاطفی و اجتماعی باشند و هنگام مشارکت در فعالیت جسمانی و ورزش رفتارهای مطلوب فردی و اجتماعی از خود نشان دهند.

۲. معرفی اجمالی

این کتاب در بخش اول به معرفی برنامه درس تربیت بدنی در دورهٔ دوم متوسطه می‌پردازد و در بخش دوم محتواهای آموزشی لازم را، به همراه رهنمودها و فعالیت‌های آموزشی ارائه می‌کند.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب برای اولین بار تألیف و چاپ می‌شود.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

کتاب برای نخستین بار تألیف شده است.

۵. یادآوری

چون کتاب درسی ویژه‌ای برای دانش‌آموزان این پایه، در

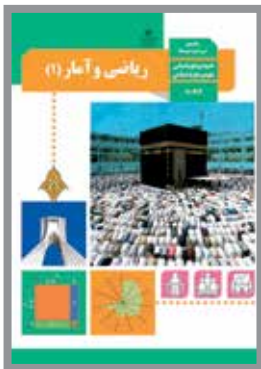
این کتاب جدید چون در چارچوب اسناد تحولی و بر پایه ایده‌های کلیدی و شایستگی‌های حوزه تربیت و یادگیری علوم انسانی و مطالعات اجتماعی طراحی و تدوین شده از حیث اهداف، محتوا، ساماندهی محتوا و طراحی آموزشی با کتاب سابق به کلی متفاوت است.

۵. یادآوری

۱. درس‌های این کتاب در چارچوب طراحی آموزشی برآمده از اسناد تحولی، تألیف شده است.
۲. در بیشتر دروس به کلاس وارونه توجه شده است.
۳. به رسانه‌های پرشمار، مخصوصاً تصاویر و فیلم کوتاه مستند، توجه شده است.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

برای پایه‌های یازدهم و دوازدهم، یعنی تاریخ ۲ و تاریخ ۳، نیز کتاب‌ها با همین رویکرد تألیف خواهد شد؛ با این توضیح که در کتاب تاریخ ۲ از صدر اسلام تا پایان دوره صفویه و در کتاب تاریخ ۳ تاریخ معاصر محتوای کتاب‌ها را تشکیل خواهد داد.

نام کتاب: ریاضی ۱ و آمار

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۲

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

میزان ساعت تدریس: ۳ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

ایجاد فرصت‌های مناسب برای یادگیری همه دانش‌آموزان در آموزش ریاضی و آمار مأموریت اصلی این کتاب است.

برنامه درسی تربیت‌بدنی تألیف نشده، در این کتاب علاوه بر معرفی برنامه و دادن رهنمودهای لازم به معلم، تلاش شده است محتوای آموزشی مرتبط با دانش‌آموز و نحوه آموزش آن نیز ارائه گردد.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

همین کتاب با مشخص شدن بودجه‌بندی هر پایه در ابتدای هر فصل برای پایه‌های دهم و یازدهم و دوازدهم تألیف می‌شود.

نام کتاب: تاریخ ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۹

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

میزان ساعت تدریس: ۳ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

این کتاب بایستی موقعیت‌هایی را فراهم آورد که دانش‌آموزان بتوانند با بررسی و مطالعه شواهد و مدارک مربوط به رویدادها و تحولات مهم تاریخ، وضعیت تمدن‌ها و جوامع بشری، به خصوص تمدن و جامعه ایرانی در عصر باستان را مورد تحلیل قرار دهند پیامدهای آن را بررسی کنند.

۲. معرفی اجمالی

کتاب از سه فصل تشکیل شده است:

فصل اول با عنوان تاریخ‌شناسی. شامل سه درس، ماهیت، چیستی و کارکرد دانش تاریخ و روش‌های تحصیل معرفت تاریخی را مورد بررسی و کاوش قرار می‌دهد.

فصل دوم با عنوان سپیده‌دم تمدن‌های جهان، شامل سه درس، دستاوردهای تمدن‌های باستانی بین‌النهرین، مصر، هند، چین، یونان و روم را مورد بررسی قرار می‌دهد.

فصل سوم با عنوان هویت و میراث ما، شامل ۱۰ درس، تاریخ و فرهنگ و تمدن ایران در عصر باستان را مورد بررسی قرار می‌دهد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

در بحث عصر باستان با کتاب تاریخ ایران و جهان ۱ سابق مشابه است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

۲. معرفی اجمالی

این کتاب از شش فصل (سه فصل آمار و سه فصل ریاضی) تشکیل شده است. سه فصل اول آن (ریاضی) ادامه ریاضی نهم است و سه فصل بعدی (آمار) کاربردی است و متناسب با رشته انسانی طراحی و تألیف شده است.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های ریاضی نهم و هشتم در رویکرد و نیز فعالیت محور بودن آن است، به طوری که دانش‌آموزان در اکثر موارد در ساختن و آموزش مفهوم مشارکت داده شده‌اند.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

وجه تمایز کتاب با کتاب‌های پیشین استفاده بیشتر از مثال‌های حل شده و متن است. هم‌چنین در تألیف این کتاب کاربردی کردن مطالب و استفاده از کاربردهای ریاضی و آمار در علوم دیگر مدنظر قرار گرفته است.

۵. یادآوری

دبیران محترم که داوطلب تدریس این کتاب هستند باید در زمینه آمار آموزش‌های لازم را دیده باشند و علاوه بر تسلط نسبی بر این علم، موضوعات ریاضی پایه را نیز به خوبی بدانند.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

در پایه یازدهم نیز کتابی با همین نام خواهیم داشت که از دو بخش ریاضی و آمار تشکیل می‌شود؛ اما در سال دوازدهم کتاب فقط به مباحث ریاضی اختصاص دارد.

نام کتاب: شیمی ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۰

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی فیزیک و علوم تجربی

میزان ساعت تدریس: ۳

۱. مأموریت اصلی کتاب

کتاب‌های شیمی مدارس با توجه به این واقعیت که «انسان از آغاز خلقت خود تا امروز نیاز به خوراک، پوشاک، امنیت، بهداشت و ... داشته و در این میان با مشکلاتی مواجه شده است و نقش علم شیمی در حل این مسائل» طراحی و تألیف می‌شود. بر این اساس رسالت اصلی این کتاب آموزش و تربیت شهروندانی است که سواد علمی دارند یعنی از دانش و علم شیمی در فهم و حل مسائل زندگی خود به درستی بهره می‌برند؛ افرادی که:

□ اهل فکر کردن هستند؛

□ مسئولیت پذیرند؛

□ از دانش خوب برخوردارند؛

□ مهارت برقراری ارتباط بالایی دارند؛

□ نسبت به خالق، خلق، مخلوق و خلقت روحیه مراقبت و محافظت دارند؛

□ روحیه پرسشگری دارند.

۲. معرفی اجمالی

کتاب دارای ۳ فصل با عنوان‌های زیر است:

□ از آغاز هستی چه می‌دانیم؟

□ درگاه ورود به سیاره آبی؟

□ در بیکران آب:

در هر فصل بخش‌هایی با عنوان‌های «با هم بیندیشیم»، «پیوند با صنعت» و ... به منظور برقراری ارتباط میان دانش و مسائل اجتماعی، فناوری و زیست‌محیطی با تکیه بر مسائل بومی و منطقه‌ای طراحی و تألیف شده است. زمان تدریس این کتاب در برنامه ۳ ساعت در نظر گرفته شده است.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

سرفصل‌های این کتاب با کتاب‌های قبلی تفاوت ندارد اما زیر عنوان‌ها با کتاب‌های قبلی متفاوت است و سازماندهی محتوا تغییر کرده است، تعداد زیر عنوان‌ها کاهش یافته است. از نگاه آموزشی، رویکرد آموزش فعال حفظ شده است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب براساس برنامه ۱ تا ۱۲ طراحی، تدوین و تألیف شده است. در این فرایند، از تجمیع مفاهیم در یک کتاب پرهیز شده است. برای نمونه، مفاهیم استوکیومتری در

- آماده‌سازی دانش آموزان برای زندگی فعال و خلاق؛
- آموزش مفاهیم زیست‌شناسی در ارتباط با نیازهای فردی و حرفه‌ای؛
- تربیت علمی و منطقی دانش آموزان.

۲. معرفی اجمالی

این کتاب به تشریح و تبیین پاره‌ای از مفاهیم اساسی در ارتباط با نیاز به ماده و انرژی، فرایندها و دستگاه‌های تخصص‌یافته در این‌باره در جانداران می‌پردازد. محور اصلی مباحث در این کتاب انسان است ولی تنوع ساز و کارهای کسب ماده و انرژی در سایر جانداران نیز به اختصار بیان می‌شود. محتوای کتاب در هفت فصل تنظیم شده است. ابتدا به معرفی علم زیست‌شناسی در گذر زمان می‌پردازد. سپس به فیزیولوژی بعضی دستگاه‌ها در بدن انسان از جمله گوارش، تنفس، گردش مواد و دفع اشاره می‌شود، با مبحث سلول و بافت‌های گیاهی ادامه می‌یابد و با تغذیه، جذب و انتقال در گیاهان پایان می‌پذیرد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

مفاهیم و فرایندهای اساسی در ارتباط با کسب ماده و انرژی در این کتاب با کتاب‌های قبلی یکی است. در ضمن کتاب جدید براساس تجربه‌های گذشته و اصلاح اشکالات قبلی تدوین شده است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

- محور قرار دادن انسان در آموزش مفاهیم مرتبط با کسب ماده و انرژی؛

- با توجه به اینکه در دوره متوسطه اول به موضوع‌های سلول، بافت، مولکول‌های زیستی و آناتومی دستگاه‌های بدن انسان قبلاً پرداخته شد در این کتاب به آن موضوع‌ها در حد لزوم، به همراه فیزیولوژی دستگاه‌ها، توجه شده است تا از تکرار مطالب قبلی پرهیز شود.

۵. یادآوری

۱. آموزش این کتاب مستلزم به‌کارگیری ظرفیت دانش‌آموزان در امر یادگیری است و معلم در این کتاب باید به نقش هدایت‌گر بودن خود باور داشته باشد.
۲. در این کتاب پس از پرداختن به فیزیولوژی دستگاه‌ها در بدن انسان به تنوع موضوع در جانوران نیز می‌پردازد تا دانش‌آموز با مقایسه آن‌ها، به نظم و یکپارچگی موجود در طبیعت پی ببرد.
۳. با توجه به بازخوردی که از تدریس کتاب‌های گذشته به دست آمده و ابزار نارضایتی دبیران و دانش‌آموزان از کنار هم بودن مطالب گیاهی و جانوری، در این کتاب این

هر سه کتاب وجود دارد ولی متناسب با هر کتاب تألیف و تدریس می‌شود. در سازماندهی محتوا از رویکرد کل به جز استفاده شده است. در پایان فصل مجموعه پرسش‌ها و تمرین‌ها اضافه شده است.

۵. یادآوری

این کتاب دارای چند ویژگی به شرح زیر است:

- زمینه محور است؛
- تا حد امکان بومی‌سازی شده است؛
- رویکرد توسعه پایدار را دنبال می‌کند؛
- فعال است؛
- در آن به رویکرد کاوشگری توجه شده است.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

در پایه‌های ۱۱ و ۱۲ نیز کتاب‌های شیمی، برای رشته‌های ریاضی فیزیک و علوم تجربی، تولید می‌شود همه ویژگی‌های ذکر شده فوق در مورد این کتاب‌ها صدق خواهد کرد با این توضیح که ساعات تدریس شیمی پایه ۱۱ سه ساعت و شیمی پایه ۱۲ چهار ساعت خواهد بود.

نام کتاب: زیست‌شناسی (۱)

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۶

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: علوم تجربی

میزان ساعت تدریس: ۳ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

- آشنایی دانش‌آموزان با موضوع علم زیست‌شناسی و روش آن؛

مباحث از هم جدا شده تا یادگیری آن‌ها آسان‌تر شود.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

برای سال‌های یازدهم و دوازدهم نیز کتاب‌های زیست‌شناسی ۲ و زیست‌شناسی ۳، شامل موضوعات و مفاهیم مرتبط با سامانه‌های زیستی، از سلول تا بوم‌سازگان، تألیف خواهد شد.

نام کتاب: زبان انگلیسی ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۳۰

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: ۳ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

آموزش چهار مهارت زبانی با رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه در حوزه‌های فردی، اجتماعی، علمی و تحصیلی

۲. معرفی اجمالی

این کتاب اولین کتاب از مجموعه کتاب‌های vision می‌باشد که خود استمرار و ادامه مجموعه کتاب‌های prospect می‌باشد. کتاب‌های ۱-۳ vision که برای تدریس در پایه‌های تحصیلی دهم تا دوازدهم طراحی شده‌اند کماکان با رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه تألیف شده یا می‌شوند. این کتاب دارای چهار فصل کلی است و هر فصل دارای چندین زیر فصل است که در چارچوب مهارت‌های چهارگانه زبانی تألیف شده است. بسته آموزشی زبان پایه دهم دارای کتاب دانش آموز، کتاب کار، کتاب راهنمای معلم، لوح فشرده صوتی دانش آموز و همچنین فیلم آموزشی راهنمای معلم (بر فراز آسمان) می‌باشد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب به لحاظ شکلی و محتوایی در امتداد منطقی و علمی کتاب‌های زبان انگلیسی دوره متوسطه اول می‌باشد. همچنین رویکرد آموزشی کتاب، شیوه طراحی مطالب و توجه همزمان به هر چهار مهارت، نحوه طراحی فعالیت‌های کتاب کار و موارد دیگر کاملاً همسو با کتاب‌های پیشین است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

در این کتاب علاوه بر گسترش دامنه واژگانی دانش آموزان، دو مهارت خواندن و نوشتن به نسبت کتاب‌های قبلی تکامل بیشتری می‌یابند و دانش آموزان با راهبردهای خواندن و نوشتن بیش از پیش آشنا می‌شوند.

۵. یادآوری

۱. تدریس این کتاب مستلزم آشنایی معلم با روح کلی رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه است.
۲. مطالعه دقیق راهنمای معلم این کتاب و مجموعه کتاب‌های vision (پایه‌های هفتم تا نهم) و توجه مجموعه فیلم‌های بر فراز آسمان مورد تأکید است.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

با تألیف کتاب‌های ۳، ۲ vision ادامه پیدا خواهد کرد.

نام کتاب: عربی ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۷

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

مأموریت این کتاب عبارت است از پرورش مهارت‌های چهارگانه زبانی، شامل شنیدن، خواندن، سخن گفتن و نوشتن به منظور فهم بهتر قرآن، متون دینی و زبان و ادبیات فارسی. این کتاب با توجه به اسناد بالادستی «قانون اساسی»، «برنامه درسی ملی» و «راهنمای برنامه درسی» نوشته شده است و راهنمای برنامه درسی عربی نیز نقشه راه برای تألیف کلیه کتاب‌های درسی عربی است.

۲. معرفی اجمالی

این کتاب هشت درس دارد و در آن علاوه بر ۳۵۹ کلمه جدید، حدود ۸۵۰ واژه عربی کتاب‌های هفتم، هشتم و نهم

نیز تکرار شده است. پس در حقیقت هدف این کتاب، در بخش واژگان، آموزش حدود ۱۲۰۰ واژه پربسامد زبان عربی است. کتاب متن محور است، یعنی همه چیز در خدمت فهم متن‌ها و عبارات‌ها است. وقتی دانش آموز خوب بشنود، خوب بخواند و خوب بفهمد و ترجمه کند؛ در سخن گفتن نیز مهارت خواهد یافت.

دانش آموزان پایه دهم قبلاً با این ساختارها آشنا شده‌اند: انواع فعل (ماضی، مضارع، امر، نهی، نفی، مستقبل، معادل ماضی استمراری) ترکیب اضافی و وصفی برای ترجمه، ترکیب مخلوط مانند «اخوکن الصغیر»، اعداد اصلی و ترتیبی؛ یعنی یک تا دوازده و یکم تا دوازدهم. وزن و ریشه کلمات، اسم اشاره، کلمات پرسشی، و ساعت خوانی.

در این کتاب هر چند درس اول مرور - آموخته‌های پیشین است، اما در سایر درس‌ها نیز این مرور انجام شده است. مثلاً در درس دوم عددها آموزش داده می‌شوند که در متوسطه اول نیز عددهای اصلی و ترتیبی تا ۱۲ آموزش داده شده بودند. در این کتاب همچنین عددهای اصلی از یک تا صد و عددهای ترتیبی از یکم تا بیستم آموزش داده خواهد شد. البته، مباحث مطابقت عدد و معدود و ویژگی‌های معدود جزء اهداف آموزشی کتاب نیست. بدیهی است که در کتاب درسی این مطابقت‌ها در متون و عبارات وجود دارد و دانش آموز، با دقت در خودش می‌تواند این ظرافت‌ها را کشف کند، اما آموزش و ارزشیابی آن‌ها مدنظر نیست. دانش آموزان، قبلاً در متوسطه اول، با هر دو فعل مجرد و مزید و صرف فعل‌های ثلاثی مجرد صحیح و سالم آشنا شده‌اند و حال در این کتاب با فعل‌های مزید و حتی فعل‌های مهموز، مضاعف و معتل نیز آشنا می‌شوند. مانند: اَمِنَ، اِبْتَسَمَ، اَتَى، اُجَابَ، اَحَبَّ، اِحْتَرَقَ، اِشْتَرَى، اَصَابَ، اَعْطَى، تَخَرَّجَ، حَاوَلَ، حَذَرَ، زَادَ و ... درس‌های سوم و چهارم، بدون ذکر اصطلاحات ثلاثی مجرد و مزید، این فعل‌ها باز آموزی شده‌اند. دانش آموز قبلاً با شناسه‌های فعل‌های ثلاثی مجرد آشنا شده است. در حقیقت هدف آموزشی این دو درس این است که با استفاده از آموخته‌های سه سال اول، دانش آموز با فعل‌هایی آشنا شود که فعل «ماضی سوم شخص مفرد» آن‌ها «ثلاثی مزید» یا بیش از سه حرف است. تشخیص ثلاثی مزید از ثلاثی مجرد، ذکر نوع باب، ساخت یا صرف فعل و ترجمه از فارسی به عربی آن از اهداف آموزشی است. دانش آموز فقط باید بتواند فعل و مصدر ثلاثی مزید را درست ترجمه کند و ماضی، مضارع، امر و نهی و مصدر آن‌ها را از هم تشخیص دهد.

از فعل‌های معتل، مهموز و مضاعف، در حالت‌هایی که دچار تغییرات پیچیده می‌شوند، در ارزشیابی سؤال نمی‌شود؛ زیرا قواعد این فعل‌ها در این کتاب لحاظ نشده است. منظور از تغییرات پیچیده مواردی مانند حذف حرف عله، ادغام و فک ادغام، املائی همزه و هر گونه قاعده‌ای است که مربوط به ویژگی‌های متفاوت فعل‌های غیر صحیح و سالم می‌باشد.

در بخش واژه‌نامه (جز دو درس اول و دوم) مضارع و مصدر فعل‌های ماضی ثلاثی مزید مدام تکرار شده است. این تکرار تا انتهای کتاب ادامه دارد تا دانش آموز کم‌کم این فعل‌ها را بشناسد؛ اما مصدر فعل‌هایی مانند دل، سار، رجا، رضی و ... چون قیاسی نیستند نیامده است.

در درس پنجم جمله‌های اسمیه و فعلیه تدریس می‌شود و هدف از آن شناخت اجزای جمله یعنی فعل، فاعل، مفعول به، مبتدا به خبر است؛ اما اعراب‌گذاری کلمات هدف نیست.

تشکیل (حرکت‌گذاری کامل) متن یا عبارت از اهداف این کتاب نیست.

در درس ششم اعراب جمله اسمیه و فعلیه و چهار حالت اعراب (رفع، نصب، جر و جزم) آموزش داده شده است. هدف فقط شناخت اجزای جملات است و اعراب‌گذاری هدف آموزشی نیست.

در درس هفتم فعل مجهول تدریس می‌شود. هدف این است که دانش آموز جمله‌های دارای فعال مجهول را درست معنا کند. تبدیل فعل معلوم به مجهول و برعکس در جمله هدف نیست.

در درس هشتم معانی حروف جرّ آموزش داده می‌شود. دانش آموز باید بتواند حروف جر و جار و مجرور را در جمله تشخیص دهد. اعراب‌گذاری جرّ در اسم مجرور هدف نیست. در این درس نون وقایه نیز تدریس شده اما مثل همیشه ساخت مدنظر نیست.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب، همانند کتاب‌های پیشین، شامل متن آغازین، واژه‌نامه، شرح قواعد و تمرینات است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

در این کتاب بسیاری از واژگان کتاب‌های قبلی تکرار شده است؛ همچنین در هر درس پاره‌ای از واژه‌های درس‌های قبل تکرار شده‌اند. تمرینات کاربرد واژگان، بیشتر، براساس واژگان کتاب‌های قبلی هستند. بخش مکالمه نیز که در خواست دبیرخانه، گروه‌های آموزشی، معلمان و دانش آموزان

بوده است در صدی از کتاب را به خود اختصاص داده است. بیشتر تصاویر کتاب را عکس تشکیل می‌دهد نه نقاشی، زیرا دانش‌آموزان تصویر واقعی را بیشتر می‌پسندند. کتاب‌های پیشین قاعده محور بود. ولی کتاب‌های کتب جدید در عین حال که قواعد در آن‌ها حذف نشده متن محور می‌باشند.

۵. یادآوری

۱. در گذشته بین آموزش عربی در دبیرستان و دانشگاه تداخل وجود داشت. اما در کتاب‌های جدید بخشی از کار بر عهده دانشگاه گذاشته است، به ویژه که ساعت تدریس عربی در رشته ادبیات و انسانی به نصف تقلیل یافته است. تحلیل صرفی و الاعراب (تجزیه و ترکیب) از اهداف این کتاب نیست؛ اما دانش‌آموز به‌عنوان نمونه باید تشخیص دهد که «کاتب» و «مکتوب» اسم فاعل و مفعول‌اند؛ یا «استرجع» فعل امر است و معنای «کاتب» و «مکتوب» و «استرجع» را بداند.

۲. نیازی به دادن جزوه مکمل قواعد به دانش‌آموز نیست، زیرا هر چه لازم بوده در کتاب آمده است و یا در سال‌های بعد خواهد آمد.

۳. مکالمه، نمایش، سرود، ترجمه تصویری و داستان‌نویسی کار عملی درس عربی محسوب می‌شود. مدارس می‌شود که وقت اضافه دارند یا دانش‌آموزان خاصی را ثبت نام کرده‌اند می‌توانند به‌عنوان فوق برنامه در چنین زمینه‌هایی دانش‌آموزان را فعال کنند.

۴. جمله‌سازی و اعراب‌گذاری از اهداف کتاب درسی نیست و نباید از آن‌ها سؤال طرح شود.

۵. در سایه درست خواندن، درست فهمیدن و ترجمه درست، مهارت سخن گفتن نیز حاصل خواهد شد. می‌توان در کلاس مکالمه کرد، اما باید توجه داشته باشیم که شمار اندکی از دانش‌آموزان قادرند هنگام سخن گفتن ظرافت‌های دستوری را به خاطر بیاورند و رعایت کنند. زیرا به یاد آوردن قواعد هنگام سخن گفتن برای هر زبان‌آموز دشوار است. در سخن گفتن سرعت عمل لازم است با نوشتن قابل مقایسه نیست. باید به این نکته بسیار مهم توجه شود تا در آموزش مهارت سخن گفتن به دانش‌آموز ضربه وارد نشود. نظر به دشواری مکالمه باید در امتحانات، مسابقات و کنکور صرفاً از همان عبارات موجود در کتاب سؤال طرح گردد.

۶. آموزش فعل و ضمیر در سه کتاب عربی متوسطه اول با دستور زبان فارسی مطابقت داده شده و در مورد ضمائر به صورت (من، تو، او، ما، شما، ایشان) است؛ سبک پیشین به این صورت بود: (هو، هما، هم، هی، هما، هن، انت، انتما،

انتم، انت، انتما، انتن، اننا، نحن) تدریس آزمایشی این کتاب به ما نشان داد که دانش‌آموزان با این شیوه بسیار بهتر درس می‌آموزند. از آنجا که درس عربی در رشته علوم انسانی تخصصی و دانش‌آموزان باید با اصطلاحات خاص زبان عربی آشنا شوند، در درس اول صرف فعل مطابق کتاب‌های صرف و نحو صورت گرفته و اصطلاحات صیغه‌ها ذکر شده است.

۷. معنای کلمات در امتحان باید در جمله خواسته شود.

۸. آموزش فعل‌های معتدل، مهموز، مضاعف و نیز هر گونه فعلی که تغییرات پیچیده صرفی دارد از اهداف کتاب نیست. مثلاً اگر چه در کتاب فعل «استفاده» به کار رفته و فعل «استفعل» نیز آموزش داده شده است؛ اما نباید از فعل «استفد» سؤال دهیم؛ البته اگر معنای «استفادت» را بخواهیم اشکالی ندارد. منظور از تغییرات پیچیده صرفی مواردی مانند حذف حرف عله، ادغام و فک ادغام، املای همزه و هر گونه قاعده‌ای است که مربوط به فعل‌های غیر صحیح و سالم می‌باشد.

در پایان از همکاران ارجمند می‌خواهیم تا با رویکرد دفتر تألیف همگام شوند؛ زیرا دانش‌آموزان با همین رویکرد از دوره اول متوسطه به دوره دوم آمده‌اند و در سال‌های بعد نیز کتاب‌های عربی عمومی پایه‌های یازدهم و دوازدهم ادامه و مکمل همین روش خواهند بود.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

همان طور که کتاب دهم (کتاب فعلی) ادامه روش کتاب‌های هفتم تا نهم است، کتاب‌های یازدهم و دوازدهم نیز ادامه این کتاب خواهند بود.

نام کتاب: منطق

کد کتاب: ۱۱۰۲۲۳

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

کمک به رشد تفکر عقلی و توانا نمودن دانش‌آموزان در تعریف و استنتاج و نهایتاً ارتقای توانایی آن‌ها در کشف درست‌نماها (مغالطات) از حقایق، مأموریت اصلی این کتاب است.

۲. معرفی اجمالی

کتاب منطق شامل سیزده درس است. از درس اول تا ششم به بحث تصورات اختصاص دارد که طی آن دانش‌آموز با انواع تعریف، چگونگی تعریف درست و قواعد آن آشنا می‌شود. از درس ششم تا سیزدهم نیز به بحث قضایا، اقسام احکام و جایگاه آن در استدلال اقسام قیاس، ارزش قیاس و ماده قیاس اختصاص دارد و در نهایت به بحث مغالطات پرداخته شده است.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب همان کتاب پیشین است که در پایه سوم دبیرستان تدریس می‌شد با این تفاوت که بعضی از مباحث ثقیل آن، برای تسهیل درک دانش‌آموز پایه دهم، حذف شده است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

تمایز آن حذف جداول صدق و اثبات ضروب است.

۵. یادآوری

۱. از نکات برجسته این کتاب زبان ساده و فرایند مدار بودن مباحث آن است.

۲. به مجریان توصیه می‌شود که حتماً راهنمای معلم را در اختیار دبیران این درس قرار دهند زیرا بیش از هفتاد درصد این دبیران غیر مرتبط‌اند.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

منطق فقط در پایه دهم تدریس می‌شود ولی با توجه به اینکه بسیاری از مباحث فلسفی بر تعاریف دقیق، استدلال‌ها و قیاس‌های پیچیده متکی است، لذا مباحث این درس به طور غیرمستقیم در دروس مرتبط در پایه‌های بالاتر هم وجود دارد و دبیران آن درس‌ها مجبورند به فراخور درس مباحث را یادآوری نمایند.

نام کتاب: هندسه ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۳

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی فیزیک

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

ایجاد فرصت‌های مناسب برای یادگیری علم هندسه برای همه دانش‌آموزان مأموریت اصلی کتاب است.

۲. معرفی اجمالی

این کتاب دارای چهار فصل و در مجموع شامل مباحثی چون ترسیمات هندسی، استدلال، تشابه و تالس، چند ضلعی‌ها و شهود و تجسم هندسی می‌باشد که در ادامه هندسه متوسطه اول آرام آرام سطح تجرید را در قدرت استدلال بالا می‌برد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

رویکرد آموزشی کتاب شباهت زیادی به کتاب‌های ریاضی سال‌های قبل دارد و از روش فعال در آموزش مفاهیم نیز استفاده شده است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

با توجه به اینکه دانش‌آموزان در پایه‌های دوره اول متوسطه درسی به اسم هندسه نخوانده‌اند ایجاد می‌کند که در تدریس این کتاب بر یادگیری از طریق شهود به تجرید بیشتر تأکید شود.

۵. یادآوری

چیزی که ممکن است به آموزش این کتاب لطمه وارد کند عدم توجه به اهداف تعریف شده برای هر مفهوم است. لذا لازم است دبیرانی که تدریس این کتاب را بر

عهد می‌گیرند، علاوه بر داشتن معلومات لازم از هندسه، به اهداف آموزشی هندسه در دوره‌های تحصیلی نیز واقف باشند.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

در پایه یازدهم نیز کتاب هندسه خواهیم داشت. در پایه دوازدهم مباحث هندسی وجود خواهد داشت ولی کم و کیف آن بعداً معلوم خواهد شد.

ضمناً به دلیل کاهش ساعات درس دینی به دو ساعت به ناچار این کتاب برخلاف کتب قبلی که ۱۶ درس بود به ۱۲ درس کاهش یافت.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

۱. نقاط ضعف کتاب گذشته با توجه به نظرات همکاران اصلاح شده است؛

۲. این کتاب در قالب دوازده درس طراحی شده است؛

۳. تصویرگری بهتری بر روی این کتاب انجام گرفته است.

۵. یادآوری

این کتاب دارای نرم‌افزار بر فراز آسمان (شامل متن، کلیپ، فیلم و عکس‌های مرتبط و شیوه تدریسی تصویری کتاب و نیز کتاب راهنمای معلم می‌باشد که انتظار می‌رود همکاران حتماً از این دو استفاده کنند.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

برای پایه یازدهم کتاب دین و زندگی سوم دبیرستان و برای پایه دوازدهم نیز کتاب پیش‌دانشگاهی اصلاح خواهد شد و در اختیار دانش‌آموزان قرار خواهد گرفت.

نام کتاب: کتاب کار زبان خارجی

کد کتاب: ۱۱۰۲۳۱

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: -

۱. مأموریت اصلی کتاب

نام کتاب: دینی، اخلاق و قرآن ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۵

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

میزان ساعت تدریس: ۳ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

آموزش مفاهیم دینی

۲. معرفی اجمالی

درس اول: هدف زندگی

درس دوم: سرمایه‌های انسان

درس سوم: خود حقیقی

درس چهارم: پنجره‌ای به روشنایی (دیدگاه معتقدان و منکران معاد)

درس پنجم: آینده روشن (امکان و ضرورت معاد)

درس ششم: منزلگاه بعد (برزخ)

درس هفتم: واقعه بزرگ (قیامت)

درس هشتم: فرجام کار (بهشت و جهنم)

درس نهم: آهنگ سفر (برنامه‌ریزی برای حرکت در مسیر الهی)

درس دهم: اعتماد بر او

درس یازدهم: دوستی با حق (آثار دوستی با خداوند)

درس دوازدهم: یاری از نماز و روزه

درس سیزدهم: فضیلت آراستگی

درس چهاردهم: زیبایی عفاف

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب اصلاح شده کتاب دین و زندگی دوم دبیرستان است. ده درس آن همان درس‌هایی است که در کتاب قبلی آمده بود (البته با برطرف کردن نقاط ضعف این درس‌ها) و تنها دو درس آن جدید است (درس اول و درس هشتم).

آماده ساختن تمرین‌ها و موقعیت‌های یادگیری مرتبط با کتاب دانش‌آموز برای دانش‌آموزان

۲. معرفی اجمالی

این کتاب دارای چهار فصل متناظر با کتاب درسی است و در آن، بخش‌ها و تمرین‌هایی مورد اشاره قرار گرفته که به نوعی مکمل فرایند آموزش در بعضی بخش‌های کتاب دانش‌آموز است. بعضی تمرین‌ها هم برای حل در منزل طراحی شده است.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب، به لحاظ رویکردی و نوع فعالیت‌ها، کاملاً همسو و مرتبط با کتاب‌های کار دوره اول متوسطه است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

از نظر طراحی و صفحه‌پردازی این کتاب دارای تصاویر بیشتر و جذاب‌تر از کتاب‌های قبلی و متناسب با رشد سنی دانش‌آموزان است و در محتوا نیز به دو مهارت خواندن و نوشتن بیشتر توجه شده است.

۵. یادآوری

این کتاب مکمل کتاب دانش‌آموز است و حتماً باید هم در کلاس درس و هم در منزل توسط دانش‌آموزان مورد استفاده قرار بگیرد و دبیران هم باید نسبت به تصحیح اشکالات دانش‌آموزان اهتمام داشته باشند.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

در پایه‌های آتی نیز به همین صورت کتاب کار جزء بسته آموزشی خواهد بود.

فصل اول: کلیات شامل ۱. معرفی محیط آزمایشگاه ۲. شیوه‌های کار در آزمایشگاه ۳. ایمنی کار در آزمایشگاه فصل دوم: روش علمی؛ در این فصل روش علمی، در قالب یک یا چند مصداق عملیاتی تشریح می‌شود.

فصل سوم: فعالیت‌های علمی و عملی شامل ۱. آزمایش‌های نمایشی و انگیزشی ۲. آزمایش‌های دستورالعملی ۳. آزمایش‌های مبتنی بر کاوشگری ۴. پروژه

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

کتاب جدیدالتألیف است و مشابه گذشته ندارد.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

کتاب جدیدالتألیف است.

۵. یادآوری

۱. در این کتاب، رویکرد سازماندهی محتوا اکتشافی و مبتنی بر کاوشگری است.

۲. به نگرانی‌های زیست‌محیطی توجه شده است (زباله‌های آزمایشگاهی را مدیریت می‌کند و ...).

۳. آزمایش‌های کتاب باید کاربردی و مرتبط با زندگی دانش‌آموز باشد.

۶. وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

در پایه‌های یازدهم و دوازدهم نیز کتابی با این عنوان وجود دارد که محتوای آن، به صورت کامل و مبسوط، همسو با اهداف کتاب‌های درسی حوزه علوم تجربی طراحی خواهد شد، به طوری که مدارس بتوانند آزمایش‌های مرتبط با محتوای آن را با توجه به امکانات و شرایط خود انتخاب و اجرا کنند.

نام کتاب درسی: هنر

کد کتاب درسی: ۱۱۰۲۲۲

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: کلیه رشته‌ها

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب درسی:

تمامی وجوه زندگی از طریق هنر در ارتباط با یکدیگر قرار دارند و نمی‌توان هنر را به آسانی و به صورت یک موضوع جدا و منفصل از سایر دروس و مسائل زندگی بررسی نمود. هنر مانند زندگی، در جهان پیچیده ما زنده و پویاست. در این کتاب سعی شده تا به: ۱. ارتقا درک شرایط اجتماعی

نام کتاب: آزمایشگاه علوم

کد کتاب: ۱۱۰۲۱۷

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: علوم تجربی و ریاضی - فیزیک

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

آموزش مهارت‌های فرایندی علوم تجربی و حل مسائل مرتبط به زندگی به روش علمی، مأموریت اصلی این کتاب است.

۲. معرفی اجمالی

این کتاب دارای سه فصل به شرح زیر است:

جهت بروز توانمندی هنری خود ۲. تربیت مفسرین هنری از طریق تربیت نگرش، شناخت، تحلیل، بیان و نتیجه‌گیری منطقی و اصولی هنری و تعمیم در تمامی زندگی ۳. ارتقای توان شناخت و درک فرهنگ بومی و سنتی خود و دیگر کشورهای جهان ۴. ارتقا تربیت و درک زیبایی‌شناسی دست پیدا کنیم.

۲. معرفی اجمالی محتوای کتاب درسی:

این کتاب بر ۴ پودمان تعاملی استوار است. ۱. زیبایی و هنر: در این بخش سعی گردیده تا با ارائه توضیحات، تصاویر آثار هنری و تمرینات متنوع نوع نگاه، رفتار و شنیدن دانش‌آموزان تغییر و تقویت و تصحیح گردد و با ارائه تعاریف مختصری از زیبایی‌شناسی ذهن دانش‌آموزان را به تعاریف و نظریه‌های مطرح شده به صورت محدود آشنا سازد. ۲. پودمان خلاقیت جهت پرورش خلاقیت و بروز توانمندی‌های فردی و گروهی را فراهم آورده است. ۳. اختصاص به تحلیل آثار هنری دارد که مأموریت ویژه این بخش آموزش الفبای تفسیر و تحلیل و تفکر هنری و منطقی در دیدار با آثار هنری است و پودمان ۴. به مطالعه هنرهای بومی و فرهنگ‌های متنوع پرداخته تا دانش‌آموز را با غنا و معانی ریشه‌دار و دیرینه فرهنگ خویش آشنا سازد و او را به سوی کارآفرینی هنری سوق دهد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های گذشته:

این کتاب در ادامه کتاب‌های فرهنگ و هنر سال‌های قبل و در توضیح مطالب خود به هنرهای عکاسی، نقاشی، گرافیک و غیره می‌پردازد و تفسیر، تحلیل، زیبایی‌شناسی، خلاقیت، بروز ریشه‌های فرهنگی را در آنان عمیق‌تر جست‌وجو می‌نماید.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های گذشته:

به دلیل سن مخاطبین و رشد تفکر منطقی و استدلالی دانش‌آموزان، مباحث عمیق‌تری یافته و به صورت پایه‌ای و تحلیلی به آثار هنری و فرهنگ و هنر نگریسته شده تا دانش‌آموزان در این مجال بتوانند تفکر یا تفکرات و عواملی مانند مذهب، آداب و رسوم و دیگر مسائلی که در پشت خلق آثار هنری است را مورد توجه قرار داده و در تحلیل اثر هنری و یا هر مسئله زندگی دارای دید وسیع و تفکر چند بُعدی گردند.

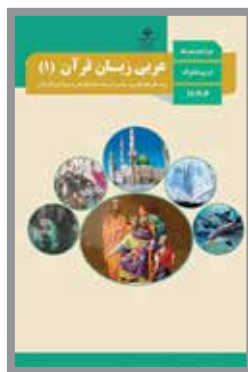
۵. توصیه‌ها و نکات برجسته:

مهم‌ترین مسئله‌ای که وجود دارد این است که این کتاب آخرین فرصت برای مطالعه هنری جهت برخی از دانش‌آموزان است. اگر تمامی افراد جامعه ما دارای آگاهی

بالای هنری باشند جامعه‌ای زیباتر و خلاقانه‌تر خواهیم داشت. پس توصیه می‌گردد در اجرای این درس در مدارس تجهیزات و معلمین خبره و نگاه جدی‌تری به وجود آید تا کتاب به اهداف بلندمدت به حیات طیبه نزدیک گردد.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم:

کتاب فرهنگ و هنر در پایه دهم و یازدهم در کنار دو درس تفکر و سواد رسانه‌ای و کارگاه کارآفرینی و تولید به صورت انتخابی وجود دارد هر چند که این دروس همگی بسیار مهم برای آینده دانش‌آموزان هستند، اما به دلیل اینکه کتاب فرهنگ و هنر در پایه‌های بعدی ادامه نخواهد داشت. بهتر است حتماً در پایه دهم و یا یازدهم تدریس گردد، زیرا ارتباطی تنگاتنگ با همه دروس دارد.

نام کتاب: عربی، زبان قرآن ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۶

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: رشته‌های ریاضی فیزیک، علوم تجربی،

فنی و حرفه‌ای و کار دانش

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

رویکرد برنامه درسی عربی، براساس برنامه درسی ملی، «پرورش مهارت‌های زبانی به منظور تقویت فهم قرآن و متون دینی و کمک به زبان و ادبیات فارسی» است شیوه تألیف کتاب‌های عربی هفتم تا دهم متن‌محورانه است. انتظار می‌رود دانش‌آموز پایه دهم بتواند در پایان سال تحصیلی متون و عبارات ساده قرآنی را در حد ساختارهای

زبان عربی درست بخواند و معنای آن‌ها را بفهمد و ترجمه کند.

این کتاب با توجه به مصوبات اسنادی بالادستی چون «قانون اساسی»، «برنامه درسی ملی» و «راهنمای برنامه درسی» نوشته شده است. و راهنمای برنامه درسی عربی نیز نقشه راه برای تألیف کلیه کتاب‌های درسی عربی است. در تألیف این کتاب به تجربیات و الگوهای موفق و مناسب کتاب‌های عربی و کتاب‌های آموزش زبان دیگر کشورها نیز توجه شده است.

واژگان به کار رفته در کتاب‌های عربی هفتم تا دهم، پرکاربردترین واژگانی است که در قرآن، حدیث، روایات و زبان و ادبیات فارسی وجود دارد. در این کتاب ۳۶۲ کلمه پرکاربرد جدید به کار رفته و افزون بر آن نزدیک به ۸۵۰ واژه کتاب‌های عربی پیشین (هفتم، هشتم و نهم) نیز تکرار شده است. بنابراین در این کتاب دانش‌آموزان با حدود ۱۲۰۰ واژه پربسامد زبان عربی سر و کار خواهند داشت. خوب است بدانیم همان طور که در سه کتاب متوسطه اول ۵۵۲ واژه از ۸۵۰ واژه کاربرد قرآنی داشتند در سه کتاب متوسطه دوم نیز چنین خواهد بود.

ضمناً تصاویر، عبارات و متون کتاب به ابعاد تربیتی و فرهنگی توجه دارند.

مکالمه به زبان عربی هدف اصلی این کتاب نیست، بلکه هدف اصلی فهم متن به ویژه فهم قرآن کریم و دیگر متون دینی همانند احادیث و ادعیه و نیز متون ادب فارسی آمیخته با واژگان عربی است.

۲. معرف اجمالی

این کتاب در هشت درس تنظیم شده، بنابراین هر درس در سه جلسه آموزشی تدریس می‌شود.

دانش‌آموزان پایه دهم تاکنون با این موضوعات و مباحث آشنا شده‌اند: انواع فعل‌ها (ماضی، مضارع، امر، نهی، نفی، مستقبل، معادل ماضی استمراری) ترکیب اضافی و ترکیب وصفی برای ترجمه، صفت مؤخر در ترکیب‌هایی مانند «أخوكن الصغیر»، وزن و ریشه کلمات، اسم اشاره، کلمات پرسشی و بالاخره ساعت خوانی.

هدف از آموزش ترکیب وصفی و ترکیب اضافی این است که دانش‌آموز بتواند ترکیب‌هایی مانند «أخی العزیز» را داخل جمله (نه بیرون از جمله) ترجمه کند.

در ساعت خوانی نیز فقط ساعت کامل، ربع و نیم آموزش داده شده است. مثلاً «چهار و بیست و پنج دقیقه» آموزش داده نشده است.

در این کتاب، هر چند درس اول مروری بر آموخته‌های پیشین است، اما در سایر درس‌ها نیز این مرور انجام شده است. مثلاً در درس دوم عددها آموزش داده می‌شوند که در متوسطه اول نیز عددهای اصلی و ترتیبی تا ۱۲ آموزش داده شده بودند. در این کتاب همچنین، عددهای اصلی از یک تا صد و عددهای ترتیبی از یکم تا بیستم آموزش داده خواهد شد. البته، مباحث مطابقت عدد و معدود و ویژگی‌های معدود جزء اهداف آموزشی کتاب نیست. بدیهی است که در کتاب درسی این مطابقت‌ها در متون و عبارات وجود دارد و دانش‌آموز، با دقت در آن‌ها، خودش می‌تواند این ظرافت‌ها را کشف کند، اما ارزشیابی از آن‌ها مدنظر نیست. دانش‌آموزان، قبلاً در متوسطه اول، با هر دو فعل مجرد و مزید و صرف فعل‌های ثلاثی مجرد صحیح و سالم آشنا شده‌اند و حال در این کتاب با فعل‌های مزید و حتی فعل‌های مهموز، مضاعف و معتل نیز آشنا می‌شوند. مانند: آمَنَ، اِبْتَسَمَ، أَتَى، أَجَابَ، أَحَبَّ، احْتَرَقَ، اِسْتَرَى، أَصَابَ، أَعْطَى، تَخَرَّجَ، حَاوَلَ، حَذَرَ، زَادَ و...

در درس‌های سوم و چهارم، بدون ذکر اصطلاحات ثلاثی مجرد و مزید، این فعل‌ها باز آموزی شده‌اند. دانش‌آموز قبلاً با شناسه‌های فعل‌های ثلاثی مجرد آشنا شده است. در حقیقت هدف آموزشی این دو درس این است که با استفاده از آموخته‌های سه سال اول، دانش‌آموز با فعل‌هایی آشنا شود که فعل «هاضی سوم شخص مفرد» آن‌ها بیش از سه حرف است. در تدریس کتاب عربی دهم هیچ نیازی به ذکر اصطلاحات ثلاثی مجرد و مزید نیست. تشخیص ثلاثی مجرد و مزید و ذکر نوع باب آن از اهداف آموزشی نیست. در بخش واژه‌نامه (جز دو درس اول و دوم) مضارع و مصدر فعل‌های ماضی ثلاثی مزید مدام تکرار شده است و این تکرار تا انتهای کتاب ادامه دارد تا دانش‌آموز کم‌کم این فعل‌ها را بشناسد؛ اما مصدر فعل‌هایی مانند دَلَّ، سَارَ، حَذَرَ، رَضِيَ و ... چون قیاسی نیستند نیامده‌اند.

در درس پنجم جمله‌های اسمیه و فعلیه تدریس می‌شود و هدف آن شناخت اجزای جمله یعنی فعل، فاعل، مفعول به، مبتدا و خبر است؛ اما اعراب‌گذاری کلمات هدف نیست.

در درس ششم فعل مجهول تدریس می‌شود و هدف این است که دانش‌آموز جمله‌های دارای فعل مجهول را درست معنا کند. در این درس تبدیل فعل جمله از معلوم به مجهول و برعکس هدف نیست.

در درس هفتم معانی حروف جرّ آموزش داده می‌شود. دانش‌آموز باید بتواند حروف جرّ و جار و مجرور را در جمله

تشخیص دهد؛ اعراب‌گذاری جر در اسم مجرور هدف نیست.

در درس هشتم اسم مشتق تدریس می‌شود و از این میان فقط مهم‌ترین وزن‌های مشتقات تدریس می‌گردد. ساخت مشتقات مدّ نظر نیست بلکه هدف شناخت نوع آن‌ها و دانستن معنایشان است. تشخیص جامد از مشتق در کتاب آموزش داده نشده و نباید در هیچ آزمونی خواسته شود. کتاب عربی پایه دهم در میان همه رشته‌ها به جز رشته ادبیات و علوم انسانی، مشترک است. کتاب این درس در رشته ادبیات و علوم انسانی جدا و شامل مباحث تخصصی است.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

این کتاب، مثل کتاب‌های گذشته، دارای متن آغازین، واژه‌نامه، شرح قواعد و تمرینات است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین

بسیاری از واژگان قبلی در کتاب پایه دهم تکرار شده است، همچنین در هر درس، پارهای از واژه‌های دروس قبل تکرار شده‌اند. تمرینات کاربرد واژگان، بیشتر، بر اساس واژگان کتاب‌های قبلی است. بخش مکالمه نیز، که درخواست دبیرخانه، گروه‌های آموزشی، معلمان و دانش‌آموزان بوده درصدی از کتاب را به خود اختصاص داده است. بیشتر تصاویر کتاب را عکس تشکیل می‌دهد نه نقاشی، زیرا دانش‌آموزان تصویر واقعی را بیشتر می‌پسندند. کتاب‌های پیشین قاعده‌محور بود، ولی کتاب‌های جدید در عین حال که قواعد در آن‌ها حذف نشده متن‌محور می‌باشند.

۵. یادآوری

۱. مواد مورد نیاز دانش‌آموزان رشته ادبیات و علوم انسانی با نیاز دانش‌آموزان دیگر رشته‌ها کاملاً متفاوت است. نیاز دانش‌آموزان دیگر رشته‌ها بیشتر فهم قرآن و متون دینی و ادبی است. تنها نکته این است که تحلیل صرفی و الاعراب (تجزیه و ترکیب) اگر چه از اهداف این کتاب نیست اما دانش‌آموز به‌عنوان نمونه باید تشخیص دهد که «کاتب» و «مکتوب» اسم فاعل و مفعول‌اند؛ یا «استرجع» فعل امر است و معنای «کاتب» و «مکتوب» و «استرجع» را بداند.

۹. نیازی به دادن جزوه مکمل قواعد به دانش‌آموزان نیست، هر چه لازم بوده در کتاب آمده است و یا در سال‌های بعد خواهد آمد.

۱۰. مکالمه، نمایش، سرود، ترجمه تصویری و داستان‌نویسی

کار عملی درس عربی محسوب می‌شود. مدارسی که وقت اضافه دارند یا دانش‌آموزان خاصی را ثبت‌نام کرده‌اند می‌توانند به‌عنوان فوق برنامه در چنین زمینه‌هایی دانش‌آموزان را فعال کنند.

۱۱. جمله‌سازی و اعراب‌گذاری از اهداف کتاب درسی نیست و نباید از آن‌ها سؤال طرح شود.

۱۲. در سایه درست خواندن، درست فهمیدن و ترجمه درست، مهارت سخن گفتن نیز حاصل خواهد شد. می‌توان در کلاس مکالمه کرد، اما باید توجه داشته باشیم که شمار اندکی از دانش‌آموزان قادرند هنگام سخن گفتن ظرافت‌های دستوری را به خاطر بیاورند و رعایت کنند؛ زیرا به یاد آوردن قواعد هنگام سخن گفتن برای هر زبان‌آموزی دشوار است. در سخن گفتن سرعت عمل لازم است و با نوشتن قابل مقایسه نیست. باید به این نکته بسیار مهم توجه شود.

۵. آموزش فعل و ضمیر در سه کتاب عربی اول متوسطه با دستور زبان فارسی مطابقت داده شده و در مورد ضمیر به صورت (من، تو، او، ما، شما، ایشان) است؛ سبک پیشین به این صورت بود: (هو، هُما، هُم، هی، هُما، هُنَّ، اُنْت، اُنْتُم، اُنْتُم، اُنْت، اُنْتُم، اُنْتُنَّ، اَنَا، نَحْنُ) تدریس آزمایشی این کتاب به ما نشان داد که دانش‌آموزان با این شیوه بسیار بهتر درس را می‌آموزند. از آنجا که درس عربی در رشته علوم انسانی تخصصی است و دانش‌آموزان باید با اصطلاحات خاص زبان عربی آشنا شوند، در درس اول صرف فعل مطابق کتاب‌های صرف و نحو صورت گرفته و اصطلاحات صیغه‌ها ذکر شده است.

۶. معنای کلمات در امتحان باید در جمله خواسته شود.

۷. آموزش فعل‌های معتدل، مهموز و مضاعف و نیز هر گونه فعلی که تغییرات پیچیده صرفی دارد از اهداف کتاب نیست. مثلاً اگر چه در کتاب فعل «استفاد» به کار رفته و فعل «استفعل» نیز آموزش داده شده است؛ اما نباید از فعل «استفد» سؤال دهیم؛ البته اگر معنای «استفادت» را بخواهیم اشکالی ندارد. منظور از تغییرات پیچیده صرفی مواردی مانند حذف حرف عله، ادغام و فک ادغام، املائی همزه و هر گونه قاعده‌ای است که مربوط به فعل‌های غیر صحیح و سالم می‌باشد.

در پایان از همکاران ارجمند می‌خواهیم تا با رویکرد دفتر تألیف همگام شوند؛ زیرا دانش‌آموزان با همین رویکرد از دوره اول متوسطه به دوره دوم آمده‌اند و در سال‌های بعد نیز، کتاب‌های عربی عمومی پایه‌های یازدهم و دوازدهم ادامه و مکمل همین روش خواهند بود.

- محتوای کلی: بیان مفاهیم حکمی و اندرزی با آوردن آثار شاخص منظوم و منثور فارسی
- مفاهیم جزئی: خودشناسی، پرهیز از غرور، رعایت آداب تعامل بین فردی، دانش‌اندوزی و ...
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری

● فصل دوم: سفرنامه، حسب حال، زندگی‌نامه
- محتوای کلی: تجربه‌اندوزی از طریق مطالعه سفرنامه و حسب حال، آشنایی با نوع ادبی مربوط؛
- مفاهیم جزئی: پرهیز از سطحی‌نگری با تأمل بر واقعیت‌های زندگی؛
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری.

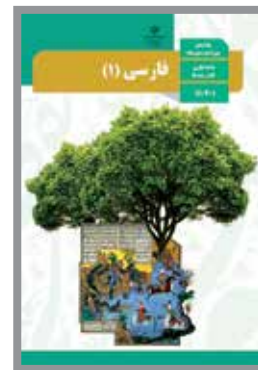
● فصل سوم: ادبیات غنایی
- محتوای کلی: طرح مفاهیم غنایی با آوردن متون شاخص نظم و نثر فارسی؛
- معرفی اجمالی ادب غنایی، دریافت مفاهیم عرفانی و اخلاقی با تأکید بر قصص قرآنی؛
- مفاهیم جزئی: تأکید بر معرفت الهی و طریقت عرفانی، توجه به مبدأ کل عالم و حقیقت، توجه به باطن و کسب سیرت نیکو؛
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری.

● فصل چهارم: ادبیات پایداری
- محتوای کلی: معرفی آثار شاخص منثور و منظوم فارسی مرتبط با انواع ادبی؛
- رویارویی با عوامل استبداد داخلی یا تجاوز بیگانگان؛
- وصف ایثارگری‌های امام حسین (ع) و هفتاد و دو تن از یارانشان؛
- تأکید بر اوصاف حضرت علی (ع)؛
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری.

● فصل پنجم: ادبیات انقلاب اسلامی
- محتوای کلی: معرفی شاعران و نویسندگان شاخص انقلاب اسلامی؛
- طرح درون‌مایه‌های ادبیات انقلاب اسلامی؛
- پاسداشت ارزش‌های ملی و انقلابی؛
- پاسداشت شجاعت و ایثار آزادگان، جانبازان و شهدا؛
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری.

۶. وضعیت کتاب عربی در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

همان طور که کتاب دهم (کتاب حاضر) ادامه روش کتاب‌های هفتم تا نهم است، کتاب‌های یازدهم و دوازدهم نیز ادامه این کتاب خواهند بود.

نام کتاب: فارسی ۱

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۱

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی فیزیک، علوم تجربی، ادبیات و

علوم انسانی و معارف اسلامی

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

- تقویت چهار مهارت اصلی زبان آموزی (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن)
- پرورش قدرت تفکر و تعقل از طریق خوانش و درک متون ادبی.
- ترویج و تعمیق مفاهیم و موضوعات دینی، ارزشی، انقلابی و اخلاقی به مدد زبان و ادب فارسی؛
- تقویت علاقه فراگیران به زبان فارسی، به عنوان یکی از ارکان هویت ملی.

۲. معرفی اجمالی

- کتاب هشت فصل دارد که بر اساس «انواع ادبی» تفکیک شده و محتوای هر درس با عنوان فصل ارتباطی تنگاتنگ دارد:

● فصل یکم: ادبیات تعلیمی

● فصل ششم: ادبیات حماسی
- محتوای کلی: معرفی ویژگی‌های ادب حماسی با طرح نمونه‌های شاخص حماسه؛
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری؛
- طرح چهار زمینه اصلی داستانی، قهرمانی، ملی و خرق عادت.

● فصل هفتم: ادبیات داستانی
محتوای کلی: معرفی نویسندگان و شاعران و نمونه متون ادبیات داستانی؛
- طرح مفاهیم تعلیمی و اخلاقی به کمک متون روایی،
- محتوای جزئی: پرهیز از شتاب‌زدگی، دعوت به خیر و نیکی؛
- طرح آموزه‌های زبانی، فکری و ادبی.

● فصل هشتم: معرفی آثار شاخص ادبیات جهان
- محتوای کلی: - طرح اندیشه‌ها، باورها و تحولات فرهنگی دیگر ملت‌ها؛
- تطبیق آثار ادبی ملت‌ها با هم؛
- محتوای جزئی: - طرح موضوع مقاومت فلسطین و لبنان علیه ظلم و ستم صهیونیست‌ها؛
- ترغیب به تأمل در جهان هستی، درک حقیقت الهی و ...؛
- طرح آموزه‌های زبانی، ادبی و فکری.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های پیشین

- فصل‌بندی بر اساس انواع ادبی (شبهات در انواع ادبی تعلیمی، سفرنامه، حسب حال و ...، غنایی، پایداری، داستانی، جهان)؛

- توجه به متون شاخص زبان و ادب فارسی؛
- تأکید بر اهداف آموزشی مشترک (تقویت مهارت‌های چهارگانه زبان‌آموزی)؛
- طرح آموزه‌های فکری و ادبی؛
- تشابه در ساختار هر درس‌ها (متن، پرسش، حکایت، شعرخوانی).

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های پیشین.

عنوان کتاب

- ادبیات فارسی پیشین

- اکنون: فارسی

- تعداد دروس:

- قبلی: ۲۴ درس

- فعلی: ۱۸ درس

- وجود فصل ادبیات بومی:

- قبلی: فاقد درس آزاد

- فعلی: دو درس آزاد

- طرح آموزه‌های زبانی:

- قبلی: تقریباً جز در دو سه مورد، فاقد آموزه‌های زبانی به شکل گسترده بود.

فعلی: شامل لغت، -املا، -دستور و زبان‌شناسی است.

- روان‌خوانی: در کتاب فاقد متون روان‌خوانی بود ولی این کتاب در پایان پنج فصل، متن ویژه روان‌خوانی آمده است.

- درج توضیحات در پایان هر درس: در کتاب قبلی، در پایان هر درس، به اقتضای محتوا، توضیحاتی ارائه گردیده بود با هدف بیان معنا و مفهوم و ... ولی کتاب فعلی، فاقد توضیحات تکمیلی در پایان هر درس است.

- فهرست واژگان: قبلی، در متن هر درس واژه‌های مهم با علامت * مشخص بود و در پایان کتاب نیز فهرست واژگان قرار داشت.

- فعلی: واژگان مهم در متن درس، فاقد علامت * و برجستگی خاص هستند ولی در فهرست واژگان پایان کتاب، واژگان مهم هر درس به تفکیک آمده است.

- شیوه ارزیابی مستمر و پایانی: بارم‌بندی و بودجه‌بندی کتاب تازه تألیف، تفاوت اساسی با کتاب‌های گذشته خواهد داشت.

۵. یادآوری

با تنظیم و تدوین بخش «متن پژوهی» که در پی هر درس آمده تقویت مهارت‌های اساسی خواندن، شنیدن و ... مدنظر بوده است؛

- در «متن پژوهی» دانسته‌ها و آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان، از طریق طرح پرسش‌های هدف‌دار، مرور می‌شود؛

- آموزه‌های جدید، با توضیح مناسب و رسا، طرح می‌شود و در پی آن، ارزشیابی تشخیصی با طرح پرسش صورت می‌گیرد،

- متن پژوهی شامل سه قسمت است:

- قلمرو زبانی، قلمرو ادبی و قلمرو فکری؛

- محتوای آموزشی این کتاب از نظر اهداف آموزشی، با کتاب‌های فارسی متوسطه (۱) پیوستگی دارد و در طرح

۱. مأموریت اصلی کتاب

آموزش مهارت نوشتن به صورت کاربردی

۲. معرفی اجمالی

کتاب نگارش در هشت درس تدوین شده که شش درس آن به آموزش مهارت نوشتن در معنای عام و دو درس آن به آموزش نوشتن در دو قالب نویسندگی، (گزارش نویسی و داستانتک) اختصاص دارد. به لحاظ برنامه ریزی آموزشی نیز، در هر ترم، سه درس (آموزش نوشتن و یک قالب) آموزش داده می شود. از آن جا که هدف از این درس ها کسب مهارت است و کسب مهارت مبتنی بر تمرین، تکرار و دست ورزی است، هر درس در سه جلسه تدریس خواهد شد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب های پیشین

کتاب نگارش به لحاظ کاربردی ادامه کتاب «مهارت های نوشتاری» است و عمده ترین وجه اشتراک این دو کتاب «رویکرد آموزشی» کتاب است. پس هدف هر دو کتاب «آموزش مهارتی و کاربردی نوشتن» است.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب های پیشین

وجه تمایز این کتاب با کتاب «مهارت های نوشتار عربی» در سطوح آموزش و یادگیری است. البته سطح دروس این کتاب، بالاتر از کتاب مهارت های نوشتاری است. دروس این کتاب در واقع، فعالیت های تکمیلی نوشتن محسوب می شوند. در ضمن، آموزش ساختار قالب های نوشتاری نیز به دروس اضافه شده است.

۵. یادآوری

اصلی ترین نکته درباره این کتاب، «آموزش نوشتن» است. بنابراین توصیه می شود، چه در سطح کشوری، چه استانی و چه آموزشگاهی، فضای لازم برای دست ورزی و نوشتن ایجاد شود.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه های یازدهم

و دوازدهم

بر اساس نقشه جامع نوشتن، دروس تکمیلی نوشتن تا پایه دوازدهم ادامه می یابد و در هر سال دو قالب نوشتن معرفی می گردد. بنابراین مجموعاً در دوره دوم متوسطه، هجده درس آموزش نوشتن و شش قالب نویسندگی آموزش داده خواهد شد.

آموزه های جدید به آموخته های قبلی دانش آموزان توجه شده است.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه های یازدهم و دوازدهم

- فصل بندی و عناوین فصول این کتاب، از نظر تنظیم، تدوین و چینش محتوا و متون، در پایه های یازدهم و دوازدهم نیز به همین شکل خواهد بود.

- در تألیف کتاب های یازدهم و دوازدهم ساختار هر فصل مانند همین پایه خواهد بود.

- در پایه های بعدی محتوای هر درس با نیازهای ذهنی، روانی و ذائقه ادبی دانش آموز و معلم تناسب خواهد داشت و توانایی ها و قابلیت های رشد سنی دانش آموزان در طرح مفاهیم آموزشی، مدنظر مؤلفان خواهد بود.

- آموزه های ادبی، زبانی و فکری کتاب های آتی شامل دو بخش خواهد بود:

۱. مرور بر آموخته های قبلی

۲. آموزه های جدید

- ارزشیابی مستمر و پایانی کتاب های آتی، تا حد زیادی با شیوه، بودجه بندی و بارم بندی این کتاب مطابقت خواهد داشت.

نام کتاب: نگارش

کد کتاب: ۱۱۰۲۰۲

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ریاضی فیزیک، علوم تجربی، ادبیات و

علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی

میزان ساعت تدریس: رشته ادبیات ۲ ساعت، رشته های

عمومی (ساعت)

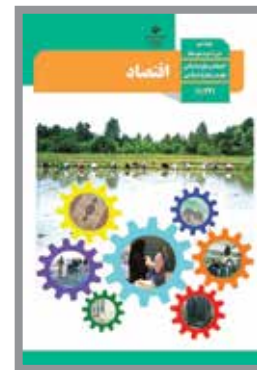
ارتقای برخی مباحث علمی، رفع برخی اشکالات علمی، تبیین بهتر و مثال‌های بهتر، افزودن مباحث مربوط به سیاست‌های کلی، نام‌گذاری‌های اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، تحریم اقتصادی و مباحث الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، چشم‌انداز ۱۴۰۴ و دهه عدالت پیشرفت از تغییرات جدید کتاب است.

۵. یادآوری

لازم است معلمان محترم در دوره‌های آموزشی و رفع اشکال، نرم‌افزار برفراز آسمان و همچنین مجله رشد توجه ویژه‌ای داشته باشند و از بسته‌های آموزشی ارائه شده در جهت بهبود روش تدریس کمک بگیرند.

۶. چگونگی وضعیت این کتاب در پایه‌های یازدهم و دوازدهم

فقط در پایه دهم ارائه می‌شود.

نام کتاب: اقتصاد

کد کتاب: ۱۱۰۲۲۱

دوره تحصیلی: دوم متوسطه

پایه تحصیلی: دهم

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی

میزان ساعت تدریس: ۲ ساعت

۱. مأموریت اصلی کتاب

آشنایی دانش‌آموزان پایه دهم با مفاهیم اصلی و کلیدی علم اقتصاد و چارچوب‌های تحلیلی خرد و کلان اقتصادی و نیز آشنایی با نقش و کارکرد بازیگران مهم داخلی و بین‌المللی اقتصاد از مأموریت‌های این کتاب است. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بتوانند با استفاده از مفاهیم این کتاب، به تجزیه و تحلیل مسائل جاری اقتصاد ایران و سیاست‌های دهه عدالت و پیشرفت و اقتصاد مقاومتی بپردازند.

۲. معرفی اجمالی محتوا

این کتاب با ورود به بیان مفاهیم پایه اقتصادی و مروری بر مقوله‌های بازار، پول، بانک و اقتصاد بین‌الملل، اطلاعات اولیه و لازم برای یک شهروند معمولی را ارائه می‌دهد و سیاست‌های کلی و مباحث جدید اقتصاد انقلاب اسلامی مثل اقتصاد مقاومتی به بحث می‌گذارد.

۳. وجه تشابه این کتاب با کتاب‌های گذشته

ساختار و جداول اهداف و محتوای این کتاب همسو و مطابق با کتاب‌های قبلی است. سعی شده است تا با برخی مثال‌های نوین، مباحث جدید اقتصاد ایران و سیاست‌های جدید مقام معظم رهبری به کتاب افزوده شود. همچنین سعی شده است برخی از مشکلات علمی برطرف و نظرات وارده از معلمان استان‌ها اعمال گردد.

۴. وجه تمایز این کتاب با کتاب‌های گذشته

